

O b s a h.

	Str.
Předmluva první	I
Předmluva druhá k čtenářům	VII

Kniha I.

(L. 1471—1524.)

<i>Hl.</i> 1. Kterak král Vladislav přijat byl od Čechův za krále a pána země České, a co se jest krátce za jeho času dalo	9
<i>Hl.</i> 2. V níž se zavírá o zplození krále Ludvíka, také sestry jeho Anny, též i o korunování téhož krále Ludvíka a o bláznovství, kteréž působili u S. Tůmy, a o bouřce a zmordování Uhrův na Malé Straně	11
<i>Hl.</i> 3. V níž se pokládá o jednotě obou měst Pražských a o korunování Marie, manželky krále Ludvíka, a o mnohých nesnázech při tom	13
<i>Hl.</i> 4. V níž se pokládá nesnáz o počty páně Lvovy a o Kostrounovi, a kterak jsou páni Pražané slavný oběd učinili králi Ludvíkovi v radnici, a potom o turnaji; a kterak pánům zemským úřady zodjímal a jiným rozdával	16
<i>Hl.</i> 5. V níž se pokládá, kterak král Paškovi úřady zodjímal a Hlavsovi je dal; o Kakasovi, že s mostu do řeky skočil, a o životu i zachování Paškovu, též o některých kněžích, že jsou vypovídáni	18
<i>Hl.</i> 6. V níž se zavírá o sjezdu a sněmu v velké kolleji strany pod obojí způsobou, a co jest na témž sněmu jednáno a zavříno bylo, pořádně najdeš	23
<i>Hl.</i> 7. V níž se oznamují ze jmena osoby od krále na úřad konšelský volené; o sněmu při svaté Markétě, a co se jest v něm působilo, a o veliké neupřímnosti a úkladích jedněch proti druhým	31
<i>Hl.</i> 8. V níž se oznamuje o nějakém učiteli zákona božího Erasmovi Roterodamském, též i o Luterovi, kdy jest povstal. Potom kterak lidé počali přijímati pravdu čtení Kristova, a potom příčiny, kterak jest ďábel skrze své holomky tomu překazil	34
<i>Hl.</i> 9. V kteréž se pokládá o dvojích křesťanech, Římských a Kristových, a o rozdílné víře, jedni proti druhým se pozdvihující	38

Hl. 10. V níž se oznamuje o nějakém Matějovi Malínském, když u Hory s procesí chodili, co mu se přihodilo, když kleknouti nechtěl, a jak potom souzen byl 42

Hl. 11. V níž se oznamuje vyznání víry téhož Matěje Malínského, jak nemohše na něj nic stranního proti zákonu božímu najíti, svobodna propustili jej 44

Hl. 12. V níž se oznamují artikulové proti sněmu obecnému od Pražanův svolení a vyhlášení 49

Hl. 13. V níž se pokládá o některých kněžích křesťanských, kterak a v jakých slovích psaní učinili purkmistru a radě i vši obci, i také o jich odchodu 52

Hl. 14. V níž se oznamuje zlé a neupřímné domnění jedněch o druhých; a že někteří krvaví kněží i lidé obecní vyšli na náměstí dívati se zlému 55

Hl. 15. V níž se oznamuje, kterak jeden člověk přišel k purkmistru oznamuje, že na Malé Straně se sbírají zbrojně, a kterak Pašek a Zíka řezník, jsa obeslán, přijíti nechtěli 56

Hl. 16. V níž se oznamuje, kterak Jan Opice s některými osadními Týnskými do rady vstoupil a na některé osoby i také kněží žalobu učinil, a kterak Zíka řezník svou zradu začíná 58

Hl. 17. V níž se oznamuje tejná lest Zíky řezníka proti dobrým a spravedlivým, a jak jest pány radní jímali v soudné světnici, o čemž jsou s ním vstupující, by takový úmysl měl, nevěděli 60

Hl. 18. V níž se oznamuje, kterak po tom jímání lidé o poledni ze všech stran ve zbroji na radnici běželi, a však v tom skutku horkém nic se zlého nestalo; neb žádný, kdo s kým jest, nevěděli, než jedni druhé jímali a do vězení dávali 64

Hl. 19. V níž se oznamuje, jak bez meškání králi pánu svému i jinde do okolních zemí a po krajích psaní ošemetné činili, a kterak se s první ranou utekli, obávající se, že zlý grunt k důvodu pravdy mají a svědomí je hryzlo 65

Hl. 20. V níž se oznamuje, co v sobě přísaha konšelská a pečeť městská zavírá; dále jak Pražané některé kněží a pravé učitele zákona božího na radnici obeslali a potom je vypověděli; též o nějakém mnichu, kterýž jsa vytištěn od Sv. Tomáše, kázal u Sv. Kříže a potom též vypovědín 68

Hl. 21. V níž se oznamuje, kterak Pražané, nemohouce se jistoty, aby měli mordovati, doptati, kázali dva sousedy své zmučiti; a jak jest Pašek před tím, než je trápití dali, pro jednoho z nich posílal, aby na ty nevinné pravil, sto kop grošův českých jemu dáváje. Dále jak jest Zíka před knížetem čistě lhal 71

Hl. 22. V níž se pokládá o nešťastné příhodě jednoho malíře,

jedni k druhým jich podávají. Přitom na rozum se dává, kdo jest chvály hodnější: ten-li, který krade a morduje, čili ten, který se pokojně a spravedlivě chová? 301

Hl. 29. V níž se vypisuje, kterak nemohše pan Hlavsa s to-
vařiši svými mezi tou zšálenou obcí nic během přátelským zje-
dnati, do Lince k králi jel, a tam jsa, dobře zjednal, že král všem
vypověděným glejt dal všudy v Praze i kde se jim líbí. A potom
obce Pražské, jsouce pospolu, ten glejt čtou a jej přijímají. A jak
které osoby vypověděné dlouho v tom trvaly, se jmenují. Dále jak
jest král Pražanům ten zápis společní zrušil 303

Hl. 30. V níž se pokládá, jak již Paškovi a jeho rotě rohův
upilováno. Přitom, jak jest Cahera na sněmu v Budějovicích před
králem připomínán, a zpráva jemu o jeho neupřímosti dostatečná
učiněna. Dále, jak jest hned z toho sněmu list k Pražanům přísný
psal, jeho, administratora, ze všech zemí svých vypovídaje; a po-
tom, jak se mu na té cestě vedlo, že jsou ho, co jiného lotra (ač
jest lepší nebyl) vypovídali, a stanoviště mu nedávali 305

Hl. 31. V níž se oznamuje o králi Janovi, jinak Štefanovi,
kterak on jsa lítostí hnut, vzal sobě za pomocníka Turka proti
králi Ferdinandovi, a jak jest týž Turek zemi Rakouskou a Uher-
skou zhubil, Budína dobyl i jiných zámkův; dále jak jest k Vídni
přitáhl a jí dobýval. Přitom i příčiny se pokládají, proč jest pán
bůh na krále takového nepřítele dopustil 309

Hl. 32. V níž se pokládá povolení k smlouvě krále J. Msti
na žádost administratorův i Pražanův s vypověděnými, totiž s Hlav-
sou a mistrem Václavem Danielem. A jak oni vypovědění své těž-
kosti před těmi prostředky oznamují, a přitom Zíka řezník s svou
rotou také co sobě do těch osob stěžují, vypravuje; a potom je,
ty osoby, přede vším počtem za dobré lidi, a že na ně nic zlého
neví, vysvědčuje. A dále král radu konšelskou obnovuje. Dále jak
vypovědění víru vyznávají 312

Hl. 33. V níž se oznamuje, kterak král mistra Paška k sobě
obeslal a jemu některé výstupky proti králi Ludvíkovi oznamoval.
Dále, jak jest ho, aby administrator Cahera bouřlivá kázání za-
stavil, napomínal. I to, jak jest Pašek některá města, aby se krá-
lem nespravovali, nabádal, jemu připomínal. Více, jak jest se proti
vůli královské zase k jednotě přimlouval. A potom jak a na jaký
spůsob jest ho z Prahy vypověděl 317

Hl. 34. V níž se pokládají ze jména osoby vypověděné, jak
jsou jich Pražané povolavše na radnici, oznámili, že administato-
rové o nich vysvědčili a za pravé křesťany je vyhlásili; a Pražané

je také zase do obce a společnosti přijali. A tak potom i jiné osoby týmž obyčejem zase všechny přijímali 321

Hl. 35. V níž se oznamuje, jak purkmistr a konšelé vysvědčují přede vší obcí, kterak jsou ty vypověděné zase do společnosti měšťanské přijali, a administratorové je před touž obcí za pravé a věrné křesťany vyhlásili, a osoby ze jmena, kteří se zase navrátili, se jmenují. Přitom o korunování krále Ferdinanda na království Římské, a jaká drahota těch let byla 323

Hl. 36 V níž se vypisuje předkem o Paškovi, jakými ranami ho pán bůh na tomto světě pro jeho neupřímnost trestal; potom i o Zachlubilovi kováři, jak jest v těžké nemoci ležel a jaký konec vzal; též i o Zíkovi řezníku, co jest naň pán bůh dopustil, a tak i o jiných 326

Hl. 37. A tak již poslední. V níž se opakují všechny tyto nesnáze, a jako s podivením, proč jest těchto dobrých lidí a spravedlivých pán bůh v takovém trápení a ssoužení tak dlouho nechatí ráčil; a zase, jaký prospěch a štěstí v tomto světě takovým ukrutným tyranům nad dobrými a spravedlivými dáti ráčil. A tak tu knihu dokonává 329

Bratra Matěje poustenníka list

pánům Pražanům poslaný, kterýmž hříchy neb neřády všech stavův oznamuje a tresce (L. 1519) 333

kterak jest pro víru do šatlavy vzat a potom s Janem Kalencem z města vymrskán 75

Hl. 23. V níž se oznamuje, jaké přišery, jakoby oděnci ve zbroji chodili, Boršíkovi richtáři se ukazovaly, a jak jest bakalář od Bílého Lva, aby pikarty ven hnali, u krále jednal; a když se vrátil, poselství vypravuje 77

Hl. 24. V níž se vypisují artikulové ode vsí obce svolení, tak aby jich sobě na budoucí časy nedrželi, a jest jich XXVI 80

Hl. 25. V níž se pokládá konec těch artikulův 82

Hl. 26. V níž se oznamuje po zavření těchto artikulů, jak jsou Pražané s měšťany svými nakládali, dobré a pokojné lidi trápili, tak že jeden s druhým volně mluvit nesměli 85

Hl. 27. V níž se zmínka činí, kterak jedna žena od S. Mikuláše žádala svého faráře, aby se za ty vězně kázal pánu bohu modlit, a potom z toho těžkost nesla. Přitom o dobrém na opak křesťanu, a o pikartu, jak jsou se před richtářem hádali, i o tom, jak Pražané tak i Malostranští s svými sousedy nakládali 87

Hl. 28. V níž se psáti bude o lstivém a nedůvodném postranném viny vznášení od Pražanův proti vězňům a vyšlým; a zase o odporu a očišťování jich, kteréž slove „Anticipatio“ proti Pražanům, až do konce těchto knih prvních 90

Hl. 29. V níž se oznamuje, jak jsou jedna každá strana svou při sepsanou knížeti podali 92

Hl. 30. V níž se skonávají artikulové a vznášení od věrných křesťanův proti pikartům 94

Hl. 31. V níž se pokládá odpověď vězňův na vznášení Pražanův před knížetem, a jak s nimi, totiž s vězni, zacházejí 98

Hl. 32. V níž odpověď týchž vězňův na artikule pořádně se dává 101

Hl. 33. V níž se odpověď vězňův proti Pražanům skonává 104

Hl. 34. V níž se pokládá zvláštní odpověď Jana Hlavsy a Mikuláše Šorfa před knížetem, i také odpověď Pražanův 107

Hl. 35. V níž se oznamuje, kterak jeden každý z těch vězňův sám svou nevinu oznamoval, a naposledy, v jaký rozum jsou svou zprávu zavřeli; přitom, jaké poděkování králi, knížeti i poslům učinili 111

Hl. 36. V níž se oznamuje, jak jsou jedna každá strana svou při sepsanou knížeti podali 113

Hl. 37. V níž se oznamuje, že věžňové po vykonání těchto řečí do vězení zase šli, a kníže přijav od obou stran sepsání, poslal je králi; dále jak Pašek každého dne s klevetami babskými do rady chodil, a jedni proti druhým podstrky pro víru činili, a jaké nátisky spravedliví trpěli, a holomci čertovi v pokoji zůstávali 115

Hl. 38. V níž se vypisuje, jak král Ludvík knížeti list s vy-
rčením na vězně odsílá Pražanům oc. a jak věžňové musili hned
ve třech nedělích po tom psaní z města se bráti 119

Kniha II.

(L. 1524—1525.)

Hl. 1. V níž se vypisuje, jak administrator Cahera, což světští
obmeškali, to on s svými pomocníky, trápě dobré lidi, nahražoval;
přitom jeho život a zachování se velmi pěkně vypisuje. Naposledy
list od Lutera Burjanovi z Kornic 122

Hl. 2. V níž se oznamuje, jaký jest list poslal Martin Luter
Caherovi, a jak jest Cahera po navrácení svém Martina Lutera na
kázaních svých vychvaloval, a jak po malém času se změnil a na-
zpátek převrátil 124

Hl. 3. V níž se psáti bude o sněmu od krále položeném všem
stavům, a jak strana naše o kompaktata jednati začínají, a neřád
ten způsobivše, nic nezjednávají 127

Hl. 4. V níž se vypisuje sněm léta božího 1525 svolaný, ale
nedržený v artikulích pořádně 130

Hl. 5. V níž se vypisuje po vykonání tohoto sněmu, jak jsou
slavné Te Deum laudamus zvonili; přitom jak kníže a mistr Pa-
šek svou víru přede všemi stavy vyznávají. Dále tento skladatel
knih jaké jest rozmlouvání s jedním knězem hradským měl o témž
vyznání Paškovu 133

Hl. 6. V níž se vypisuje, jaké těžkosti Moravané a Čechové
nesli od strany pod jednou způsobou; a potom při sněmu obecném
k artikulům tuto položeným přistoupili, a spolu s Čechy se spečetili
a tak v pokoj vešli. A co jsou kompaktata, aby jim každý rozuměl 135

Hl. 7. V níž se vypisuje, jak to pán bůh předivně způsobiti
ráčil, že Němci s Čechy bez válek a krve prolévání v mír a po-
koj vešli, a tou největší příčinou skrze poznání slova božího . 138

Hl. 8. V níž se oznamuje, kterak se Čechové, aby kompak-
tata potvrzena byla, starají; ale že ten legát jim byl chytrý a k měšci
měřil, protož nic nezjednali, než k budoucímu času po sobě smích
pozůstavili. Přitom list od konsistoře k těmž legátu 140

Hl. 9. V níž se oznamuje, jak moc světská, natrápivši se
dobrých a nevinných do vůle, i podali jich duchovním; a oni do-
brí tatíkové vymyslili na ně zpověď, a tudy se na nich vyptávali,
vědí-li co o tom mordě; a tak podávali jich jedni druhým, jako
pána Krista Pilát Herodesovi oc. Dále jakou nápravu činili v Týn-
ském kostele u lektury; a ještě na tom dosti nebylo, jak Pašek se
k nim chová 142

Hl. 10. V níž se vypravuje, jaký mistr Havel před tím, než nápravu činili, závazek vydává. Dále jak s jedním z těch pikartův Cahera zachází. Přitom jaké odvolání i nápravu v kostele činili . 146

Hl. 11. V níž se oznamuje, že za Rokycany rovně tím úskokem šlo, a Cahera tuto nápravu z něho vzal. Dále, když po té nápravě bylo, jak týž administrator na svých kázáních je za pravé křesťany vyznával, a po malých časích o nich hanebně a potupně mluvil . 149

Hl. 12. V níž skladatel kněh těchto všechněm lidem na rozum dává a k rozsouzení připouští, spravedlivě-li se těmto lidem nevinným dalo, buďto ta náprava aneb odvolání, sám to vykládá . 151

Hl. 13. V níž se vypisuje život mistra Jana Rokycany, jak pro čest a marnou chválu světa tohoto znamenitě pracoval, a jako Cahera nápodobně také tak dělal . 154

Hl. 14. V níž se oznamuje o témž Rokycanovi, kterak jest a proč potupen od strany Římské a za kacíře odsouzen, a proč bratří Valdenští žádné strany až do dnes se nepřidrží; dále o témž Rokycanovi, jak jest se u víře sem i tam motal, víc obmýšleje čest a slávu světa, nežli čest a slávu boží, a protož mu pán bůh v tom jeho úmyslu neupřímném prospěchu nedal . 158

Hl. 15. V níž se zmínka činí o nějakém bratru Matějovi, kterak maje ducha Eliášova a slyše o lidu zavedení v Praze, ten přišed a jsa sám ctnostně a šlechetně živ, jiné vedl, učil a slovo boží kázal; a jak ďábel skrze své holomky usiluje, aby mu v tom překážku učinil . 160

Hl. 16. List bratra Matěje do konsistoře . 161

Hl. 17. Vše týž list bratra Matěje . 165

Hl. 18. Vše týž list bratra Matěje . 167

Hl. 19. V níž se tento list bratra Matěje skonává, a přitom, jakž administrator ten list přečetl, hned pod spůsobem přátelství pro něho poslal, a maje richtáře na hotově, bratra Matěje i služebníka jeho do šatlavy dal . 170

Hl. 20. V níž se vypisuje ctné obcování bratra Matěje, i v tom vězení jsa, jaké jest měl potěšení duchovní. Přitom list, jsa v tom vězení, nějakému bratru Vavřincovi píše . 174

Hl. 21. V níž se oznamuje, jak Pražané o kompaktata pracují, i také ze jmena osoby k tomu volené se jmenují; a jak pan Lev před králem poselství vypravuje a Pašek mu toho potvrzuje. Přitom jak Čechové hned za ním jiné posly vysílají s listy, a že k tomu poselství svrchu psanému vůle nedávají. Dále artikule z kompaktatů se čtou, a papežův legát odpověď na ty artikule dává . 177

Hl. 22. V níž se vypisuje o nějakém Lorencovi trubači, jak jest s Paškem velmi posměšně zacházel. Přitom jak Uhři na Budíně se na biskupy zbouřili, v zástupích běhajíce, až i jeden dům jich úředníka vybili. Dále jak poselství z Čech pánům i Pražanům přišlo, že se v Čechách i v Praze bouří. A přes to Pašek s legátem o kompaktata předse jedná, než že jim vysoko k měšci sahá, a nad to výš k čemu jich potahuje 181

Hl. 23. V níž se oznamuje, kterak tito Šavlové, navrátivše se od krále, začaté zlé předse konali. Přitom jak pán bůh divně srdce královské k Hlavsovi a Šorfovi, když tam, ani glejtu nemajíce, přijeli, obrátil, a nevěda podlé falešných zpráv, by se to na ně chýlilo, a kterakby jim to mohl napravit 184

Hl. 24. V níž se vypisuje, když se Pražané z Budína, nic nezjednavše, navracovali, s jakou jsou jich slávou domácí čekali; přitom jaké slavné procesí činili, a na žádost knížete všecku svou moc v zbroji a v dělich na procesí ukazovali. A to ke cti a chvále pánu bohu činili 187

Hl. 25. V níž se vypravuje o Burjanovi doktorovi, jak jest vypovědín, a potom počet, co jest vypověděných bylo; a jak mnozí, nejsouce vypovědíní, strachy sami se vybrali oc. Dále o nějakém Peterkovi z Hradce, co jest mu se přihodilo; potom o nějakém Jakubovi Sloupovi, kterak jest to dobře uplatil, aby v Praze zůstal, a tak i o jiných 190

Hl. 26. V níž se vypisuje, jak někteří měšťané do rady vstupovali, aby povinnost rukou dáním učinili; a co Pašek k nim promlouvá, aby statky své opatřili. Dále, jak vypovědění své nevinu hájí 194

Hl. 27. V níž tento dobrý muž a skladatel kroniky této sám o sobě i o svém zachování vypravuje, a že mu to všecko postačiti nemohlo. A jak Židé k manželce jeho chodili a k ní promlouvali: chce-li jim 15 kop gr. dáti, že jí chtí i muži jejímu, aby v Praze zůstal, zjednati 196

Hl. 28. V níž se oznamuje, jaké jsou příčiny, proč je vypovídají, jim dávali každému obzvláště. Dále o nějakých mšech švábských, jaké jsou byly, a jak jest je kněz Martin v Betlémě působil; a administrator Nastojtovi též v domě jeho učinil. Jednomu prošlo, druhému se v jed obrátilo 198

Kniha III.

(L. 1525—1526.)

Str.

Hl. 1. V níž se oznamuje, jak na snažnou žádost pana Jana Hlavsy a Mikuláše Šorfa král Ludvík poroučí knížeti a pánu Lvovy s jinými, aby Pražany s vypověděnými smluvili. Ale kníže a pan Lev, blikavýma očima hledíce, nic z toho udělali, a pan Jan Hlavsa s mistrem Václavem opět ku králi pracují 201

Hl. 2. V níž se vypravuje o sněmu položeném od krále Ludvíka v Kolíně, všecky obsílaje, kromě pana Lva a Pražan. Ale pan Lev s Pražany, jsouce u Hory, jaké poselství do sněmu posílají; a vypovědění své těžkosti vznášejí a páně Caherovo kázání připomínají. Dále o nějakém Duchkovi kramáři, jak jest sobě sám hrdlo odjal a se oběsil, a jak jest po smrti s jeho tělem nakládáno bylo 206

Hl. 3. V níž se vypravuje, jak Pražané vyšlých z města manželky vypovídají; a opět pan Jan Hlavsa s mistrem Brikcím do Uher k králi, a někteří páni zemští podlé nich, pracují, a kníže Karel za nimi. Dále jaké král Ludvík psaní Pražanům učinil. Přitom o Jiříkovi Lopatském, jak jest do vězení vzat, i o jeho smrti, a kterak jsou jemu pohřbu dáti nechtěli, a též Erasimovi a Václavovi Kašovi 209

Hl. 4. V níž se vypisuje, kterak pan Lev ku panu Jindřichovi z Rožmberka s listem obranním komorníky posílá; a co se jest těm komorníkům od něho přihodilo. A dále jaké opět listy král Ludvík Pražanům o ty vypověděné posílá 212

Hl. 5. V níž se oznamuje, jaké psaní do konsistoře král Ludvík učinil, a druhý list do měst královských, všecky napomínaje a přísně kněžím prikazuje, aby těch kázání bouřlivých zanechali, ale raději lidí k lásce a k pokoji napomínali 216

Hl. 6. V níž se vypisuje, jak král Ludvík všem stavům sněm v Kolíně pokládá, Pražany a vypovězené všecky obsílá. Dále pana Lva s panem Jindřichem o tu nesnáz rovnají; přitom pan Lev vznáší, jak veliký počet jízdných Pražané mají; a nezjednavše nic, pryč se rozjíždějí. A Bratr Matěj se připomíná 218

Hl. 7. V níž se vypisuje, jak Pražané svou vysoce stavějí a skrze arcibiskupa Ostřehomského mnoho provozují. Dále jak Turek škody v Uherské zemi činil, Bělehradu dobyl, a jak král Ludvík žalostivě i pro pána boha, aby Čechové mu pomoc dali, prosí. Přitom, kteří a jak táhnou, se jmenují, a jak se jest ta bitva stala a jak jest král Ludvík zahynul 221

Hl. 8. V níž se vypravuje a na rozum dává, jak přítel v po-

třebě poznán bývá. Přitom, když jsou Turci Budína dobyli, co jsou tam působili. Přitom život a dobrota krále Ludvíka se vypisuje i schvaluje, a ta jest ho zavedla	226

Kniha IV.

(L. 1526—1530.)

Hl. 1. V níž se vypisuje, kterak po smrti krále Ludvíka Čechové sobě sněm položili na hradě Pražském, a přitom jaký pohřeb byl učiněn králi Ludvíkovi. Dále o volení nového krále Ferdinanda, a o propuštění z vězení bratra Matěje	230

Hl. 2. V níž se oznamuje o nějakém knězi Hieronymovi, faráři u sv. Havla, jaký jest list psal bratru Matějovi, když byl z vězení propuštěn	232

Hl. 3. V níž se pokládá odpověď bratra Matěje na list svrchu psaný	235

Hl. 4. A týž list téhož bratra Matěje	236

Hl. 5. A týž list bratra Matěje	238

Hl. 6. A týž list bratra Matěje. Dále o nějakém Mikulášovi vřetenáři a o Kláře	240

Hl. 7. V níž se oznamuje o témž Mikulášovi vřetenáři a o Kláře, hospodini jeho, jak jsouce na radnici povoláni, před tím vším počtem duchovním i světským víru vyznávají, a páni Piláti vždy jiné a jiné otázky na ně činí. A přitom jak jest ho jeden kněz zle užíval	243

Hl. 8. V níž se vypravuje, když byl Mikuláš vřetenář a Klára na smrt vedeni, co se jest nějakému panu Hynkovi Perknovskému přihodilo; a přitom jak stalo se, s podivením čísti budeš	247

Hl. 9. V níž se vypravuje o nevinné smrti Mikuláše s Klárou a o upálení jich, jak pak jdouce na tu ohavnou smrt, nechtěli jsou před žádným podobenstvím klekati, ani se žádnému jinému modlití, než bohu živému na nebesích; a přitom, jak jsou stáli byli až do smrti	250

Hl. 10. V níž se vypravuje o nějaké Martě od sv. Klimenta, kterak jest též, jako i první, pro svědectví Kristovo bez viny upálena; a proč se jest po druhé křtila, vypravuje; též jdouci na tu potupnou smrt, před žádným podobenstvím se klaněti nechtěla	253

Hl. 11. V níž se oznamuje o příjezdu krále Ferdinanda i s manželkou jeho do království Českého, a přitom o korunování téhož krále i královny. Přitom z veliké péče a nabádání i žádosti vypověděných dal jim král glejt před mocí po vší zemi. A v tom času Pražané zjímali některé vdovy poctivé i zachovalé, a Slivku po druhé zmučili	255

Hl. 12. V níž se vypisuje div o jedné děvčence, kteráž nemocná ležela u jednoho souseda v Opatovicích, a v té nemoci krvavým se potem potila a divné věci mluvila; přitom o odjezdu královském po obnovení rady do Uher s vojskem, a jak mu se šťastně vésti počínalo. A Maximilian syn králi se narodil téhož léta 259

Hl. 13. V níž se oznamuje, jak jest král Ferdinand, jsa v Uhřích, Čechům list psal, kterak mu se dobře vede a daří; měst, zámkův zdobýval, a všudy mu se poddávali a zã pána jej přijímali 261

Hl. 14. V níž se oznamuje, jak jest král Ferdinand list z Uher Čechům psal, že mu se dobře a šťastně zvedlo, Budín a jiná města jemu se poddaly, a přitom, jak krále Jana stíhal, až jej z země Uherské vyhnal; a sám za krále přijat i korunován, též i královna 263

Hl. 15. V níž se vypisuje, jací toho času se zázrakové mnohým lidem ukazovali. A potom jak král Ferdinand pánům regentům poručil, aby vypověděné s Pražany smluvili. A však se to rozešlo, neb Pražané na svém stáli a šilhali. Přitom, jak král v zelený čtvrtek své náboženství provozoval, chudým nohy umýval a k stolu jim sám sloužil 265

Hl. 16. V níž se vypisuje o císaři a o králi pánu, jaké štěstí oběma těch časův přišlo; a zase o papeži, jaké neštěstí jemu od císaře se přihodilo. Přitom, jak násilně znamenitý počet novokřtěncův jest pro čtení svaté zhubeno skrze biskupa Fabri 268

Hl. 17. Počíná se pravý spis o císařském vojsku a o jich po Vlaské zemi, buďto Florencii, buďto města Římu dobývání, i o jiných příhodách pocesťných, které se šťastně císařským služebným dařily; a jak Papež Římány namlouvá 270

Hl. 18. V níž se vypisuje, jak lid císařský dobývají Římu, a papež s kardinály utíká; a když Římu dobyli, jak mnoho kořisti nabrali 272

Hl. 19. V níž se vypisuje o příjezdu do Prahy královny. A potom jak jsou vypovědění vždy krále za spravedlivé opatření žádali, až k tomu přišlo, že jim čas oběma stranám k slyšení položil; a jací jsou to odporové byli. A potom dav mocný glejt vypověděným, zdvihl púhon a na smlouvu jich podal. A když k smlouvě přišlo, vypovědění své těžkosti oznamovali, a Pražané jich posměšně odbývají. Král znovu opět na smlouvu jich podává 275

Hl. 20. V níž se oznamuje, jak král Pražanům se přátelsky, aby k smlouvě přistoupili, podává; ale Pašek s svou rotou své pýchy ustoupiti nechce, a co králi za odpověď dává. A vypovědění, jsouce puštěni, svou nevinu oznamují. A to jednání opět se rozešlo. Potom jak pohnaní od vypověděných svědomí dáti musili proti Pražanům, a jak Pašek s pilností toho hájil, aby nesvědčili 277

Hl. 21. V níž se vypisuje, jak opět Pašek by chtěl svými tápci a lstí ďábelskou krále pána k sobě milostivého obrátiti, naděje jsa té: když dobré a nevinné lidi bude trápiti a krev jich vylévati, ke cti a chvále boží to čině, že se tím králi zachová; jakož pak dali vyvesti na smrt jednoho flašnéře a druhého pasíře k upálení. Přitom, jak svou víru přede všemi lidmi vyznávají, a za své nepřátely pánu bohu se modlí 280

Hl. 22. V níž se oznamuje o týchž upálených a mučedlnících Kristových, jakž biřic volal a čím je nazýval, a jak zase oni proti tomu vyznávají; svou víru vyznavše, své životy dokonali 283

Hl. 23. V níž se vypravuje, jak král Pražanům radu obnovil a jednotu rozdělil, nejprvé na Starém městě a potom na Novém konšely ssadil; a jak Novoměstští z toho se radují, a jsouce toho vděčni na znamení „Veselý nám den nastal“ zpívají i „Te Deum laudamus“ 285

Hl. 24. V níž se oznamuje, kterak dobří a spravedliví lidé, chtěli-li jsou pokoje užiti, musili to perně uplatiti; a jak Pašek, Zíka řezník a Karban na statku nespravedlivě dobytém vzešli, a dobří a spravedliví pro ně hlav pozdvihnouti nesměli. Dále osoby se jmenují, kteříž v tu bouřku nikdá s konšelství nescházeli, a potom jsouce ssazeni, nikdá z rozkazu královského do žádných rad nebyli povoláni. A potom opět jich král na smlouvu podává 288

Hl. 25. V níž se oznamuje, jak král napomínal Pražany, aby se s Novoměstskými i Staroměstskými ti vypovědění smluvili, a aby čtyřem osobám glejt dán byl, a ti aby na místě jiných o pokoj jednali. Dále jaké vidění v noci mnohým lidem se ukazovalo. Dále, když ti vypovědění v Praze byli, jakou klatbu kněží na ně vydávali; a potom jak ti čtyři, majíce glejt, o pokoj jednají 291

Hl. 26. V níž se oznamuje, když měla obec Pražská na radnici býti, majíc o pokoj s vypověděnými jednati, jak jsou Paška a Zíku těžce na radnici vpravili. A potom jaké psaní od některých pánův učiněno do vsí obce. Přitom, jak se Pašek přimlouvá, aby při zápisu společném stáli a s Novoměstskými zase o jednotu jednali. Proti tomu pak zase co jest proti své přímlově nelibého slyšal, a hlavu svěsil, uši ochlípil 294

Hl. 27. V níž se oznamuje, jakou jsou vypovědění před obcí Staroměstskou řeč učinili, a oni zase jakou jsou jim odpověď dali, tak že Paškovi ani jeho rotě příjemné nebylo, jak jsou k nim poctivě mluvili 298

Hl. 28. V níž se vypisuje, jak ty čtyry osoby do rady na Novém městě vstoupily a jakou řeč učinily; a jakou jim odpověď dávají, a jako Pilát k Herodesovi a Herodes k Pilátovi, tak rovně